

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ryszard Iwankiewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Gawinek del. SSO Agnieszka Bednarek-Moraś

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku U. - und L. der B.

przy udziale J. W.

o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego

w przedmiocie zażalenia uczestnika na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie z 5 lipca 2016 r., sygn. I Co 93/16

p o s t a n a w i a:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSA M. Gawinek SSA R. Iwankiewicz del. SSO A. Bednarek-Moraś

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 lipca 2016r. Sąd Okręgowy w Koszalinie stwierdził wykonalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i nadał klauzulę wykonalności wyrokowi zaocznemu wydanemu w dniu 24 stycznia 2014 r. przez Sąd Pracy W. (A. W.), Republika Federalna Niemiec, sygn. akt 7 Ca 864/13, mocą którego zasądzono od pozwanego J. W. na rzecz powoda U. - und L. der B. kwotę 13.749,59 Euro wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 11.065,64 Euro liczonymi w wysokości 5% powyżej podstawowej stopy procentowej od dnia 16 lutego 2013 r., zobowiązując komornika do przeliczenia tego świadczenia na walutę polską według średniego kursu waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi (pkt 1.) oraz zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 1.485,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym 480 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2.).

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były następujące okoliczności: U. - und L. der B. wniósł o stwierdzenie wykonalności wyroku zaocznego z dnia 24 stycznia 2014 r. wydanego przez Sąd Pracy W. (A. W.), Republika Federalna Niemiec, sygn. akt 7 Ca 864/13, mocą którego zasądzono od J. W. kwotę 13.749,59 Euro wraz ze stosowymi odsetkami. Ponadto wnioskodawca złożył wniosek o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa

procesowego. Wraz z wnioskiem przedłożył m.in. odpis wydanego przez sąd niemiecki w/w wyroku zaocznego, odpis wyroku zaocznego ogłoszonego w dniu 3 czerwca 2015 r. o odrzuceniu sprzeciwu pozwanego od wyroku zaocznego z dnia 24 stycznia 2014 r. oraz zaświadczenie z dnia 19 kwietnia 2016 r. wydane w trybie art. 54 i 58 Rozporządzenia EU (WE) Nr 44/2001 (dalej także: „Rozporządzenia UE”) wraz z tłumaczeniami tych dokumentów dokonanych przez tłumacza przysięgłego.

W oparciu o powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że spełnione zostały warunki formalne z art. 1151 § 2 k.p.c. jak również w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości wykonalność orzeczenia z 24 stycznia 2014 r. oraz jego prawomocność stwierdzona od dnia 3 czerwca 2015 r. Mając na względzie treść art. 38 Rozporządzenia nr 44/2001, według Sądu I. instancji z uwagi na przedłożone zaświadczenia wydane na podstawie art. 54 i 58 wskazanego Rozporządzenia okoliczność wykonalności orzeczenia Sądu Pracy w W. na terenie Niemiec została wykazana.

Sąd Okręgowy podkreślił, że na obecnym etapie postępowania, w związku z treścią art. 53 ust. 1 Rozporządzenia UE, jedynym warunkiem koniecznym dla uwzględnienia wniosku jest przedłożenie odpisu orzeczenia spełniającego wymagania do uznania go za mający moc dowodową, bez możliwości złożenia przez dłużnika jakiegokolwiek oświadczenia, którego udział jest możliwy dopiero na etapie ewentualnego postępowania zażaleniowego na postanowienie o stwierdzeniu wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego (art. 41 oraz art. 42 Rozporządzenia UE), a który to warunek został spełniony przez wnioskodawcę.

Jednocześnie Sąd I instancji na podstawie art. 783 § 1 k.p.c. zobowiązał komornika sądowego do przeliczenia waluty obcej na polską, według średniego kursu ogłoszonego przez NBP na dzień wypłaty wyegzekwowanej kwoty wierzycielowi.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 i art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z § 8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 5 listopada 2015 r., poz. 1804) na które złożyła się opłata sądowa od wniosku, opłata skarbową od pełnomocnictwa, koszty tłumaczeń przysięgłych oraz koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika wnioskodawcy.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył uczestnik w całości, wnosząc o jego uchylenie i umorzenie postępowania na koszt strony przegrywającej sprawę. Ponadto skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z akt sprawy upadłościowej toczącej się przed Sądem Rejonowym w Koszalinie - VII Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Naprawczych, sygn. akt VII GUp 10/09.

W uzasadnieniu zażalenia uczestnika przyznał, że wyrok Sądu Pracy w W. o wskazanej przez wnioskodawcę treści został przeciwko niemu wydany, jednakże podkreślił, że wyrok ten został wydany wskutek niezajomości prawa polskiego przez sąd niemiecki –skarżący wyjaśnił, że zasądzona kwota opieka na niezapłacone składki na ubezpieczenie społeczne od jego pracowników zatrudnionych na niemieckich budowach. Skarżący zaprzeczył jednak, żeby zatrudnił pracowników w rozumieniu kodeksu pracy, a jedynie koordynował pracę jednoosobowych przedsiębiorców, z którymi zawierał umowy o dzieło a nie umowy o pracę. Z tych względów w ocenie uczestnika nie było podstaw do zasądzenia składek na ubezpieczenie od uczestnika. Nadto skarżący powołał się na okoliczność, że w dniu 4 listopada 2009 r. Sąd Rejonowy w Koszalinie zatwierdził układ dłużnika J. W. (uczestnika w tej sprawie) z wierzycielami, zawarty dnia 21 października 2009 r. redukujący zobowiązania obejmujące należności główne o 40%, umarzający należności uboczne, w tym koszty sądowe i egzekucyjne oraz odsetki umowne i ustawowe w całości. W konsekwencji w ocenie skarżącego zgodnie z art. 290 prawa upadłościowego, wnioskodawca może się od niego domagać jedynie zapłaty 60% należności głównej.

W odpowiedzi na zażalenie, wnioskodawca wniósł o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie jako nieuzasadnione w całości podlegało oddaleniu.

Ustalenia i wnioski Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny w całości podziela, uznając je za własne bez potrzeby ich powtórnego przytaczania. Sąd Okręgowy bowiem prawidłowo przyjął, że w rozpoznawanej sprawie zastosowanie mają postanowienia rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Postępowanie w sprawie cywilnej w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001 zostało wszczęte przed sądem niemieckim po dniu 1 maja 2004 r., a wyrok zaoczny, którego dotyczy wnioski o stwierdzenie wykonalności został wydany po wejściu w życie wskazanego rozporządzenia w stosunkach między Polską a Republiką Federalnych Niemiec (por. art. 66 Rozporządzenia UE). Mając na względzie także art. 76 zaakcentować trzeba, że regulacja zawarte w powołanym rozporządzeniu mają pierwszeństwo przed odnośnymi przepisami krajowymi państw członkowskich z tym, że zawarta w rozporządzeniu regulacja postępowania o udzielenie exequatur nie ma charakteru wyczerpującego. W związku z tym, że Rozporządzenie UE określa jedynie podstawowe ramy omawianego postępowania i wyznacza jego cele, w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu należy stosować posiłkowo przepisy prawa krajowego państw członkowskich, które w prawodawstwie polskim zostały uregulowane w kodeksie postępowania cywilnego, które Sąd I instancji prawidłowo zastosował. Odnośnie kognicji sądu odwoławczego ustawodawca europejski wyraźnie zaakcentował, że w zakresie rozpoznania środka zaskarżenia od orzeczenia sądu pierwszej instancji rozstrzygającego o wniosku o stwierdzenie wykonalności, sąd ten bada czy wystąpiły okoliczności wskazane w art. 34-35 rozporządzenia nr 44/2001, nie dokonując przy tym kontroli merytorycznej wydanego orzeczenia przez sąd innego Państwa Członkowskiego (art. 45 Rozporządzenia UE). Sąd państwa wezwanego nie jest uprawniony do badania prawidłowości oceny prawnej ani oceny stanu faktycznego dokonanych przez sąd państwa pochodzenia danego orzeczenia (por. wyrok ETS w sprawie C-7/98, pkt 36). Tym samym argumentacja skarżącego co do nieznanomości prawa polskiego przez sąd niemiecki nie mogła być przedmiotem analizy tutejszego Sądu Apelacyjnego z uwagi na niepoddawanie orzeczenia sądu zagranicznego kontroli merytorycznej, do czego w istocie zmierzał skarżący powołując powyższy zarzut.

W świetle art. 35 ust. 3 Rozporządzenia UE, z zastrzeżeniem ust. 1 tego przepisu, jurysdykcja sądu państwa członkowskiego pochodzenia nie może być także przedmiotem ponownego badania. W niniejszej sprawie Sąd Pracy w W. jurysdykcję już badał co wynika z treści wyroku zaocznego z 24 stycznia 2014r. (k. 12). Ponadto niniejsza sprawa nie dotyczy spraw o ubezpieczenie, co uregulowane jest w sekcji 3 pn. "Jurysdykcja w sprawach dotyczących ubezpieczenia", ponieważ zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (WE) Nr 44/2001 regulowane tym rozporządzeniem sprawy ubezpieczeniowe dotyczą tylko ubezpieczeń prywatnoprawnych, nie zaś ubezpieczeń społecznych, które były przedmiotem rozstrzygnięcia przed wskazanym sądem niemieckim (por. Komentarz do art. 8 [w:] K. Piasecki, Rozporządzenie Rady (WE) Nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych [w:] K. Piasecki (red.), Tom IV. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego. Sąd polubowny (arbitrażowy). Regulacje prawne Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych. Komentarz, wyd. 5, Warszawa 2013). Przedmiotem postępowania było roszczenie związane z prowadzoną przez uczestnika działalnością gospodarczą na terenie RFN, a tym samym nie ma podstaw do traktowania pozwanego jako konsumenta, a więc w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania jurysdykcja w sprawach dotyczących umów z udziałem konsumentów (sekcja 4). Ponadto uczestnik nie powołał się na żaden przypadek uzasadniający jurysdykcję wyłączną wedle sekcji 6 Rozporządzenia UE. W niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania również sytuacja uregulowana w art. 72 wskazanego rozporządzenia.

W przedmiocie okoliczności wskazanych w art. 34 Rozporządzenia UE w pierwszej kolejności zauważyć należy, że sytuacje uregulowane w pkt 3) i 4) nie znajdują zastosowania w niniejszej sprawie wobec faktu nieprowadzenia żadnych innych postępowań sądowych pomiędzy wnioskodawcą a uczestnikiem, co jest niesporne między stronami w kontekście zarzutów podniesionych przez skarżącego w treści zażalenia. Odnośnie przesłanki stypizowanej w art. 34 pkt 2 Rozporządzenia UE wymaga zaakcentowania, że o fakcie doręczenia skarżącemu wyroku z 24 stycznia 2014 r. świadczy to, że w dniu 3 czerwca 2015 r. Sąd Pracy w W. drugim wyrokiem zaocznym stwierdził, że sprzeciw uczestnika został złożony w terminie oraz we właściwej formie, jednakże z uwagi na niestawiennictwo pozwanego na wyznaczoną rozprawę wniesiony środek zaskarżenia został odrzucony zgodnie z przepisami procedury cywilnej niemieckiej (k.14). W konsekwencji wskazana przesłanka nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ

pozwany miał możliwość złożenia środka zaskarżenia, z której to możliwości skorzystał, choć w sposób nieskuteczny. Jednocześnie skarżący w złożonym zażaleniu nie podnosił, że w toku postępowania przed sądem niemieckim został pozbawiony możliwości obrony swoich praw.

W świetle przepisu art. 34 pkt 1 Rozporządzenia UE podstawą do nieuznania orzeczenia jest okoliczność, że uznanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym Państwa Członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie. Należy podkreślić, że istota sprzeczności orzeczenia sądu zagranicznego z porządkiem prawnym państwa wezwanego w kontekście klauzuli porządku publicznego polega na sprzeczności skutków jego uznania i wykonania z podstawowymi zasadami porządku prawnego państwa, w którym ma ono nastąpić, nie zaś sam fakt niezgodności z przepisami prawa państwa wezwania. Ponadto Sąd Najwyższy w swoim postanowieniu z 9 grudnia 2010 r. wyraźnie rozróżnił, że klauzula porządku publicznego dotyczy niezgodności nie z każdą zasadą prawną ale tylko z taką, która ma charakter podstawowy dla porządku prawnego, jak również zwrócił uwagę na to, że celem klauzuli porządku publicznego nie jest ochrona konkretnego interesu strony, naruszonego np. przez błędne zastosowanie przepisu, czy jego niezastosowanie, lecz ochrona porządku prawnego państwa wezwanego (sygn. akt IV CSK 224/10; OSNC 2011/9/101). W ocenie Sądu Apelacyjnego przesłanka z art. 34 ust. 1 nie wystąpiła, ponieważ ewentualne zawarcie przez uczestnika z innymi jego wierzycielami układu dotyczącego redukcji zobowiązań, który to fakt nie został zresztą wykazany przez przedłożenie odpisu dokumentu zawierającego warunki układowe i postanowienia zatwierdzającego układ, nie powoduje, że uznanie orzeczenia sądu zagranicznego jest sprzeczne z polskim porządkiem publicznym, gdyż według twierdzeń skarżącego, układ został zawarty i zatwierdzony na kilka lat przed wydaniem przedmiotowego tytułu i może nie obejmować wierzytelności stwierdzonej wyrokiem sądu niemieckiego.

Reasumując, w świetle art. 34 - 35 Rozporządzenia UE Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie stwierdzenie wykonalności wyroku zaocznego wydanego w dniu 24 stycznia 2014 roku przez Sąd Pracy w W., w sprawie o sygn. akt 7 Ca 864/13 było niezgodne z regulacjami powołanego rozporządzenia unijnego jak również z podstawowymi zasadami prawnymi obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej, co skutkowało oddaleniem zażalenia uczestnika na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., o czym Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji postanowienia.

Orzeczenie w punkcie drugim sentencji o kosztach postępowania odwoławczego wydano na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, a wysokość zasądzonych kosztów uwzględnia koszt zastępstwa procesowego wnioskodawcy według stawek wynikających z § 8 ust. 1 pkt 6 oraz § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 5 listopada 2015 r., poz. 1804).

SSA M. Gawinek SSA R. Iwankiewicz del. SSO A. Bednarek-Moraś